

"Қазақстан Республикасы тәуелсіздігінің он жылдығына байланысты рақымшылық жасау туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысы 2001 жылғы 7 желтоқсан N 1588

Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етеді:

"Қазақстан Республикасы тәуелсіздігінің он жылдығына байланысты рақымшылық жасау туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Қазақстан Республикасының Парламенті Мажілісінің қарауына енгізілсін.

Қазақстан Республикасының

Премьер-Министрі

жоба

Қазақстан Республикасының Заңы

**Қазақстан Республикасы тәуелсіздігінің он жылдығына
байланысты рақымшылық жасау туралы**

Осы Заң Қазақстан Республикасы тәуелсіздігінің он жылдығына байланысты адамгершілік принциптері басшылыққа алына отырып, қабылданды.

1-бап. Онша ауыр емес және ауырлығы орташа қылмыстары үшін сотталғандар:

- 1) кәмелетке толмағандар;
- 2) кәмелетке толмаған балалары немесе асырауында I және II топтағы мүгедек балалары бар әйелдер, сондай-ақ жүкті әйелдер;
- 3) зейнет жасына келген әйелдер мен ер адамдар;
- 4) 1941-1945 жылдардағы Ұлы Отан соғысының қатысуышылары мен мүгедектер және оларға теңестірілген адамдар;
- 5) I және II топтағы мүгедектер жазадан босатылсын.

2-бап. Осы Заңның 1-бабының қолданылу аясына жатпайтын, онша ауыр емес және

ауырлығы орташа қылмыстары үшін бас бостандығынан айыруға бірінші рет сottалған
адамдар жазадан босатылсын.

3-бап. Осы Заңның 1 және 2-баптарының қолданылу аясына жатпайтын, онша ауыр
емес және ауырлығы орташа қылмыстары үшін сottалған адамдар, егер олар
белгіленген жаза мерзімінің кемінде үштен бірін өтеген болса, бас бостандығынан
айыру түріндегі жазадан босатылсын.

4-бап. Ауыр қылмыстары үшін сottалған осы Заңның 1-бабында аталған адамдар,
егер олар белгіленген жаза мерзімінің кемінде үштен бірін өтеген болса, бас
бостандығынан айыру түріндегі жазадан босатылсын.

5-бап. Осы Заңның 1, 2, 3 және 4-баптарының қолданылу аясына жатпайтын, ауыр
қылмыстары үшін бірінші рет бас бостандығынан айыруға сottалған адамдар, егер олар
белгіленген жаза мерзімінің кемінде жартысын өтеген болса, жазадан босатылсын.

6-бап. Осы Заңның 1, 2, 3, 4 және 5-баптарының қолданылу аясына жатпайтын, Осы
Заңның 25-бабының бірінші бөлігінде белгіленген рақымшылық жасау актісін орындау
кезеңінде жазаны өтеуге кемінде бір жыл қалған ерекше ауыр болып табылмайтын
қылмыстары үшін бас бостандығынан айыруға сottалған адамдар жазадан босатылсын.

7-бап. Бас бостандығынан айырумен байланысты емес жазалау түрлері қолданылып
сottалған адамдар, егер бұл жаза негізгі жаза түрінде қолданылған болса, жазадан
босатылсын.

8-бап. Әскери қылмыстар жасаған әскери қызметшілер, сондай-ақ әскери қызметке
шақырылудан жалтарған әскери міндеттілер жазадан босатылсын.

9-бап. Осы Заңның 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 және 8-баптарының негізінде жазадан босатуға
жатпайтын, бас бостандығынан айыруға:

1) онша ауыр емес және ауырлығы орташа қылмыстары үшін сottалған;
2) ауыр қылмыстары үшін сottалған адамдарға, егер олар белгіленген жаза
мерзімінің кемінде жартысын өтеген болса, жазасының өтелмелеген бөлігінің жартысы
қысқартылсын.

10-бап. Осы Заңның 1-8-баптарында аталған адамдар осы Заң күшіне енгенге дейін
жасаған қылмыстар туралы, сондай-ақ 5 жылға дейін бас бостандығынан айыру немесе
бас бостандығынан айырумен байланысты емес жаза көзделген қылмыс жасағаны үшін

қылмыстық жауапқа тартылған адамдарға қатысты жүргізіліп жатқан барлық қылмыстық істер мен соттарда қаралмаған істердің жүргізілуі тоқтатылсын.

11-бап. Мынадай болып белгіленсін:

1) осы Заңның 1-бабының 1) тармақшасында аталған адамдарға қылмыс жасаған кезінде 18 жасқа толмаған адамдар жатады;

2) осы Заңның 1-бабының 2) тармақшасында аталған адамдарға, ата-ана құқығынан айырылмаған және осы Заң күшіне енетін күнге 18 жасқа толмаған балалары, соның ішінде асырап алған не қамқорлыққа алған балалары бар не жасына қарамастан I және II топтағы мүгедек балалары бар әйелдер, осы Заң күшіне енген күнінде жүктілік жағдайында болған әйелдер жатады;

3) осы Заңның 1-бабының 3) тармақшасында аталған адамдарға, осы Заң күшіне енгенге дейін Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңдарына сәйкес зейнет жасына жеткен әйелдер мен ер адамдар жатады. Бұл адамдардың туған күні мен айын растайтын құжаттар болмаған жағдайда бұлардың қатарында 1943 жылғы 1 қаңтарға дейін туған әйелдер мен 1938 жылғы 1 қаңтарға дейін туған ер адамдар есептелуі керек;

4) осы Заңның 1-бабының 4) тармақшасында аталған адамдарға Ұлы Отан соғысының қатысушылары мен мүгедектері және соларға теңестірілген адамдар:

Ұлы Отан соғысы кезеңінде, сондай-ақ бұрынғы КСР Одағын қорғау жөніндегі басқа да ұрыс операциялары кезінде майдандағы армия құрамына кірген әскери бөлімдерде, штабтар мен мекемелерде қызмет атқарған әскери қызметшілер, Ұлы Отан соғысының партизандары мен астыртын қымыл жасаушылары;

1945 жылы Жапонияға қарсы ұрыс қымылдарына қатысқан бұрынғы КСР Одағы Қарулы Қүштері бөлімдері мен құрамаларының әскери қызметшілері мен ерікті жалданулары;

Ұлы Отан соғысы кезеңінде қорғанысқа қатысуы майдандағы армия бөлімдерінің әскери қызметшілеріне белгіленген жеңілдікті жағдайларда зейнетақы тағайындау үшін еңбек сіңірген жылдарына есептелетін қалаларда қызмет атқарған әскери қызметшілер, сондай-ақ бұрынғы КСР Одағы ішкі істер және мемлекеттік қауіпсіздік органдарының басшы және қатардағы құрамының адамдары;

Кеңес Армиясының, Әскери-Теңіз Флотының, әскерлердің және бұрынғы КСР Одағының ішкі істер, мемлекеттік қауіпсіздік органдарының ерікті жалдамалы құрамының Ұлы Отан соғысы кезеңінде майдандағы армияның құрамына енген әскери бөлімдерде, штабтар мен мекемелерде штаттық лауазымдарда болған не тиісті кезеңдерде қорғанысқа қатысуы майдандағы армия бөлімдерінің әскери қызметшілеріне белгіленген жеңілдікті жағдайларда зейнетақы тағайындау үшін еңбек сіңірген жылдарына есептелетін қалаларда болған адамдары;

Ұлы Отан соғысы кезеңінде майдандағы армия мен флоттың құрамына енген әскери

бөлімдердің, штабтар мен мекемелердің құрамында полк балалары (тәрбиеленушілері) және юнгалар ретінде болған адамдар;

екінші дүниежүзілік соғыс жылдарында шетелдер аумағында партизан отрядтарының, астыртын қымыл жасаушы топтардың және басқа да антифашисттік қуралымдардың құрамында фашистік Германия мен оның одақтастарына қарсы ұрыс қимылдарына қатысқан адамдар;

бұрынғы КСР Одағы мемлекеттік органдарының шешіміне сәйкес басқа мемлекеттер аумағында ұрыс қимылдарына қатысқан Кеңес Армиясының, Әскери-Теңіз Флотының, Мемлекеттік қауіпсіздік комитетінің әскери қызметшілері, бұрынғы КСР Одағы Ішкі істер министрлігінің қатардағы және басшы құрамының адамдары (әскери мамандар мен кеңесшілерді қоса алғанда);

ұрыс қимылдарын жүргізу кезеңінде оқу жиындарына шақырылып, Ауғанстанға жіберілген әскери міндеттілер;

ұрыс қимылдарын жүргізу кезеңінде Ауғанстанға жүк жеткізу үшін сол елге жіберілген автомобиль батальондарының әскери қызметшілері;

бұрынғы КСР Одағы аумағынан Ауғанстанға жауынгерлік тапсырмалармен ұшқан ұшқыштар құрамының әскери қызметшілері;

Ауғанстандағы кеңес әскери контингентіне қызмет көрсеткен, жарақаттанған, контузия алған немесе зақымданған, не ұрыс қимылдарын қамтамасыз етуге қатысқаны үшін бұрынғы КСР Одағының ордендерімен және медальдарымен марапатталған жұмысшылар мен қызметшілер;

Кеңес Одағының Батырлары және Данқ орденінің үш дәрежесімен марапатталған адамдар, Социалистік Еңбек Ерлері;

бұрынғы КСР Одағы Қатынас жолдары халық комиссариатының арнаулы құрамаларының, қәсіпшілік және көлік кемелерінің жүзу құрамы мен қәсіпшілік және көлік кемелерінің ұшу-көтеру құрамының, авиацияның ұшу-көтеру құрамының, бұрынғы КСР Одағы Балық өнеркәсібі халық комиссариатының, Теніз және өзен флотының, Солтүстік теңіз жолы бас басқармасы авиациясының ұшу-көтеру құрамының Ұлы Отан соғысы кезеңінде әскери қызметшілер жағдайына көшірілген және ұрысқа қатысушы майдандардың тылдағы шекаралары мен флоттың жедел қимылдар шегіндегі аймақтарында майдандағы армия мен флот мұдделері үшін міндеттер атқарған қызметкерлері, сондай-ақ Ұлы Отан соғысының бас кезінде басқа мемлекеттердің порттарында еріксіз ұсталған көлік флоты кемелері экипаждарының мүшелері;

екінші дүниежүзілік соғыс кезеңінде фашистер құрған концентрациялық лагерьлердің, геттолардың және басқа да еріксіз қамауда ұсташа орындарының бұрынғы кәмелетке толмаған тұтқындары;

Ленинград қаласындағы қоршау кезеңінде қаланың қәсіпорындарында, мекемелері мен ұйымдарында жұмыс істеген және "Ленинградты қорғағаны үшін" медалімен

марапатталған азаматтар және "Коршаудағы Ленинград тұрғыны" белгісімен
марапатталған адамдар;

Ұлы Отан соғысы жылдарында тылдағы ерлік еңбегі мен мінсіз әскери қызметі үшін бұрынғы КСР Одағы ордендерімен және медальдарымен марапатталған адамдар;

1979 жылғы 1 желтоқсан - 1989 жылғы желтоқсан аралығындағы кезеңде Ауғанстанға және ұрыс қымылдары жүргізілген басқа да елдерге жұмысқа жіберілген жұмысшылар мен қызметшілер;

бұрынғы КСР Одағы Мемлекеттік қауіпсіздік комитетінің Ауганстан аумағында
уақытша болған және кеңес әскерлерінің шектеулі контингентінің құрамына кірмеген
жұмысшылары мен қызметшілері;

Чернобыль атом электр станциясындағы апат пен Семей ядролық полигонындағы жарылыстардың салдарынан зардап шеккен және мүгедек болып қалған азаматтар;

Ұлы Отан соғысы кезеңінде майданда әскери қимылдар аймағында, темір жолдардың майдан маңындағы участкерлерінде, корғаныс шептері, әскери-теңіз базалары мен аэродромдар құрылыштарында жарактаптану, контузия алу, зақымдану немесе сырқаттану салдарынан мүгедек болып қалған Ұлы Отан соғысының майдандағы армиясының әскери қызметшілері, партизандары мен астыртын қимыл жасаушылары, сондай-ақ тиісті санаттардағы жұмысшылары мен қызметшілері және зейнетақымен қамсыздандыру жөнінен әскери қызметшілерге теңестірілгендер;

1945 жылы Жапониямен соғыс барысында жарақаттану, контузия алу, зақымдану немесе сырқаттану салдарынан мүгедек болып қалған бұрынғы КСР Одағы Қарулы Құштерінің әскери қызметшілері мен ерікті жалданушылары;

бұрынғы КСР Одағын қорғау кезінде, басқа кезеңдерде әскери қызметтің өзге де міндеттерін атқару кезінде жарақаттану, контузия алу, зақымдану салдарынан немесе майданда болуына байланысты сырқаттану салдарынан, сондай-ақ Ауғанстанда немесе ұрыс қимылдары жүргізілген басқа да мемлекеттерде әскери қызметтің өтеген кезде мүгедек болып қалған әскери қызметшілер;

қызмет міндеттерін атқару кезінде жарақаттану, контузия алу, зақымдану салдарынан не майданда болуына немесе ұрыс қымылдары жүргізілген мемлекеттерде қызмет міндеттерін атқаруына байланысты сырқаттану салдарынан мүгедек болып қалған бұрынғы КСР Одағы ішкі істер және мемлекеттік қауіпсіздік органдарының басшы және қатардағы құрамының адамдары;

басқа елдерде іс-қимылдар жасаған әскери контингенттерге қызмет көрсеткен және ұрыс қимылдарын жүргізу кезеңінде жарақаттану, контузия алу, зақымдану не сырқаттану салдарынан мүгедек болып қалған жұмысшылар мен тиісті санаттағы қызметшілер қатарындағы адамдар жатады;

5) осы Заңның 1-бабының 5) тармақшасында аталған адамдарға, осы Заң күшіне енгенге дейін белгіленген тәртіппен I және II топтағы мүгедектер деп танылған адамдар жаたады.

12-бап. Осы Заңың қолданылу аясына:

1) сот үкімі бойынша бас бостандығынан айыру түріндегі жаза Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 63-бабы (Қазақ ССР Қылмыстық кодексінің 40-бабы) қолданыла отырып белгіленіп сottalғандар;

2) бас бостандығынан айыруға сottalып, Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің K970167_ 72-бабына (Қазақ ССР Қылмыстық кодексінің 41-1-бабы) сәйкес сот үкімінің орындалуы кейінге қалдырылған жүкті әйелдер мен жас балалары бар әйелдер;

3) егер осы Заң күшіне енгеннен кейін алты айдан кешікпей әскери комиссариаттардың таяу жердегі органдарына, әскери-тергеу органдарына, әскери прокуратура немесе әскери полиция органдарына кінәсін мойындаң келген жағдайда, әскери қызметке шақырудан жалтарған әскери міндеттілер және осы Заң күшіне енгенге дейін онша ауыр емес немесе ауырлығы орташа қылмыстар жасаған әскери қызметшілер жатады.

13-бап. Осы Заң:

1) сот үкімі бойынша ерекше қауіпті қылмыскерлер деп танылған, сондай-ақ қауіпті не ерекше қауіпті деп танылған қылмысты қайталап жасаған;

2) өлім жазасы кешірім жасау тәртібімен бас бостандығынан айырумен ауыстырылған, сottalғандар;

3) бұған дейін рақымшылық немесе кешірім жасалған және қайтадан қасақана қылмыс жасаған;

4) жазаны өтеудің белгіленген тәртібін өрескел бұзған немесе жазасын өтеу кезінде қасақана қылмыс жасаған;

5) ауыр қылмыс және аса ауыр қылмыс жасағаны үшін бұрын екі және одан көп сottтылығы болжан;

6) Қазақ ССР Қылмыстық кодексінде көзделген мынадай қылмыстар: Отанға опасыздық (50-бап); шпиондық (51-бап); террорлық акт (52-бап); шетелдік мемлекеттің өкіліне қарсы террорлық акт (53-бап); диверсия (54-бап); зиянкестік (55-бап); соғысты насихаттау (57-бап); ұлттық және нәсілдік тең құқықтылықты бұзу (60-баптың үшінші бөлігі); жалдамалылық (62-2-баптың екінші бөлігі); бандитизм (63-бап); еңбекпен түзеу мекемелерінің жұмысына іріткі салатын әрекеттер (63-1-бап); қылмыстық топты не қылмыстық қоғамдастықты ұйымдастыру немесе басқару, қылмыстық қоғамдастыққа қатысу (63-2-баптың екінші бөлігі); контрабанда (64-баптың екінші, үшінші және төртінші бөліктері); жаппай тәртіпсіздік (65-бап), жылжымалы темір жол составын, әуе, теңіз немесе өзен кемелерін айдалап әкету немесе басып алу (72-1-баптың екінші және үшінші бөліктері); жасанды ақшаны немесе бағалы қағазды қолдан жасау немесе өткізу (73-баптың екінші бөлігі); ұрлық (76-баптың үшінші бөлігі); тонау (76-1-баптың

үшінші бөлігі); шабуыл жасап тонау (76-2-баптың екінші және үшінші бөліктері); алаяқтық (76-3-баптың үшінші бөлігі); бөгде мұлікті меншіктену немесе жұмсап қою жолымен немесе қызмет бабын теріс пайдаланып қиянат жасау жолымен талан-таражға салу (76-4-баптың үшінші бөлігі); қорқытып алу (76-7-баптың үшінші бөлігі); бөгде мұлікті қасақана бұлдіру немесе жою (82-бап); қасақана кісі өлтіру (88-бап); денені ауыр дәрежеде қасақана жарақаттау (93-баптың 2-бөлігі); басқа адамды көрінеу ЖҚТБ-ны жұқтыру қаупінде қалдыру және ЖҚТБ ауруын жұқтыру (100-1-баптың 2-бөлігі); әйелді зорлау (101-баптың екінші, үшінші және төртінші бөліктері); ерек пен еркектің жыныс қатынасын жасасуы (104-баптың екінші бөлігі); адамды кепілге алу және кепілдікте ұстай (115-1-бап); адам ұрлау (116-бап); пара алу (146-баптың екінші және үшінші бөліктері); ішкі істер органдары қызметкерінің, халық жасақшысының, анықтама жүргізуі адамның, тергеушінің, прокурордың, судьяның немесе халық заседателінің өміріне қастық әрекет (173-1-бап); куәні, жәбірленушіні, эксперttі немесе аудармашыны өтірік жауап беруге сатып алу немесе зорлау (187-1-баптың үшінші бөлігі); әділетсіз үкім, шешім, ұйғарым немесе қаулы шығару (191-баптың екінші бөлігі); анықтама жүргізуі адамға, тергеушіге, прокурорға, судьяға немесе халық заседателіне қатысты қауіп төндіру (191-2-бап); еңбекпен түзеу мекемесі әкімшілігінің талаптарына қасақана бағынбау (199-2-баптың екінші бөлігі); бұзақылық (200-баптың екінші бөлігі); атылатын қару-жаракты, оқ-дәріні немесе жарылғыш заттарды ұрлау (203-баптың екінші және үшінші бөліктері); есірткі заттарды ұрлау (213-1-баптың екінші және үшінші бөліктері); есірткі заттарды қолдануға азғыру (213-2-баптың екінші бөлігі); есірткі заттарды заңсыз жасау, алу, сактау, тасу, жіберу немесе өткізу (214-баптың үшінші, төртінші және бесінші бөліктері); притон ұстай және женгетайлық (215-1-баптың бесінші бөлігі); көлік құралдарын айдаң әкету (221-баптың екінші және үшінші бөліктері); бағынбау (225-баптың "в" тармағы); бұйрықты орындаамау (226-баптың "в" тармағы); бастыққа қарсылық көрсету немесе оны қызмет міндеттерін бұзуға зорлау (227-баптың "б" және "в" тармақтары); бастықты қорқыту (228-баптың "в" тармағы); бастыққа зорлық әрекеттер жасау (229-баптың "б" тармағы); бір-біріне бағынбайтын әскери қызметшілердің өзара қарым-қатынастың уставтық ережелерін бұзу (231-баптың "в" тармағы); қызмет бөлімшесін немесе орнын өз еркімен қалдыру (233-баптың "г" тармағы); дезертирлік (234-баптың "б" және "г" тармақтары); ұрыс жағдайында бөлімді өз бетімен тастап кету (235-бап); өзінің дене мүшесіне зақым келтіру жолымен немесе басқа тәсілмен әскери қызметтен бұлтару (236-баптың "б" тармағы); әскери мұлікті қасақана жою немесе бұлдіру (238-баптың "в" тармағы); қаруды, сондай-ақ қасындағы адамдарға аса қауіп төндіретін заттар мен құралдарды ұстай білу ережесін бұзу (238-1-баптың "в" тармағы); ұшу немесе оған дайындалу ережесін бұзу (240-бап); кеме жүргізу ережесін бұзу (241-бап); қарауыл қызметінің уставтық ережелерін бұзу (242-баптың "е" тармағы); жауынгерлік кезекшілік атқару ережелерін бұзу (244-баптың "в" және "г" тармақтары); соғыс құпиясын жариялау

немесе соғыс құпиясы жазылған документтерді жоғалту (246-баптың "в" тармағы); билікті теріс пайдалану, асыра пайдалану немесе оның әрекетсіздігі (247-баптың "б" және "в" тармақтары); соғыс жүргізу құралдарын жауға беру немесе тастап кету (248-бап); суға батып бара жатқан соғыс кемесін тастап кету (249-бап); ұрыс алаңын өз еркімен қалдыру немесе қаруды қолданудан бас тарту (250-бап); өз еркімен тұтқынға берілу (251-бап); тонау (253-бап); соғыс жүріп жатқан аудандағы халыққа зорлық жасау (254-бап); сондай-ақ Қазақ КСР Қылмыстық кодексінің 1995 жылғы 12 мамырға дейінгі редакциясындағы: тонау (133-баптың үшінші және төртінші бөліктері); шабуыл жасап тонау (134-бап); қорқыту арқылы талап ету (135-баптың екінші және үшінші бөліктері); мүлікті қасақана жою немесе бүлдіру (141-баптың екінші бөлігі) үшін

а д а м д а р ф а ;

7) ауыр және аса ауыр қылмыс жасағаны үшін бұрын екі және одан көп соттылығы болған, Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінде көзделген мынадай қылмыстар: адам өлтіру (96-бап); денсаулыққа қасақана ауыр зиян келтіру (103-бап); азаптау (107-баптың 2-бөлігі); ауыстырып салу не өзгедей пайдалану үшін адамның органдарын немесе тінін алуға мәжбүр ету (113-баптың 2 және 3-бөліктері); адамның иммун тапшылығы вирусын (ВИЧ/ЖКТБ) жүқтыруы (116-баптың 3-бөлігі); зорлау (120-баптың 2 және 3-бөліктері); нәпсікүмарлық сипатындағы күш қолдану (121-баптың 2 және 3-бөліктері); адамды ұрлау (125-бап); бас бостандығынан заңсыз айыру (126-баптың 3-бөлігі); адамдарды пайдалану үшін азғырып-көндіру (128-баптың 3-бөлігі); кәмелетке толмаған адамды қылмыстық іске тарту (131-баптың 4-бөлігі); кәмелетке толмагандарды саудага салу (133-бап); басқыншылық соғысты жоспарлау, әзірлеу, тұтандыру немесе жүргізу (156-бап); жаппай қырып-жою қаруын өндіру немесе тарату (158-бап); соғыс жүргізудің тыйым салынған құралдары мен әдістерін қолдану (159-бап); геноцид (160-бап); экоцид (161-бап); жалдамалылық (162-бап); халықаралық қорғау аясындағы адамдарға немесе ұйымдарға шабуыл жасау (163-бап); әлеуметтік, ұлттық, тектік, нәсілдік және діни араздықты қоздыру (164-баптың 3-бөлігі); мемлекеттік опасыздық (165-бап); шпионаж (166-бап); мемлекет немесе қоғам қайраткерінің өміріне қастандық жасау (167-бап); өкіметті күшпен басып алу немесе өкіметті күшпен ұстап тұру (168-бап); қарулы бүлік (169-бап); диверсия (171-бап); жұмылдыру бойынша шақырудан бас тарту (174-баптың 2-тармағы); ұрлық (175-баптың 3-бөлігі); сеніп тапсырылған бөтен мүлікті иеленіп алу немесе ысырап ету (176-баптың 3-бөлігі); алаяқтық (177-баптың 3-бөлігі); тонау (178-баптың 3-бөлігі); қарақшылық (179-баптың 2 және 3-бөліктері); ерекше құнды заттарды ұрлау (180-бап); қорқытып алушылық (181-баптың 2 және 3-бөліктері); автомобильді немесе де көлік құралдарын ұрлау мақсатынсыз заңсыз иелену (185-баптың 3 және 4-бөлігі); бөтен адамның мүлкін қасақана жою немесе бүлдіру (187-баптың 3-бөлігі); жалған ақша немесе бағалы қағаздар жасау немесе сату (206-баптың 2 және 3-бөліктері); экономикалық контрабанда (209-баптың 3-бөлігі); терроризм (233-бап); адамды кепілге алу (234-бап);

ұйымдастық топты немесе қылмыстық қауымдастықты (қылмыстық ұйымды) құру және оны басқару, қылмыстық қоғамдастыққа қатысу (235-бап); заңсыз әскерилендірілген құраманы ұйымдастыру (236-баптың 1-бөлігі); бандитизм (237-бап); үйлерді, құрылыштарды, қатынас және байланыс құралдарын басып алу (238-баптың 2 және 3-бөліктері); әуе немесе су көлігін не жылжымалы темір жол составын айдал әкету, сонымен бірдей қолға түсіру (239-бап); теңіз қарақшылығы (240-бап); жаппай тәртіпсіздіктер (241-баптың 1 және 2-бөліктері); атом энергетикасы объектілерінде қауіпсіздік ережесін бұзу (244-баптың 2-тармағы); радиоактивті материалдарды ұrlау немесе қорқытып алу (248-баптың 3-бөлігі); айналыстан алынған заттардың немесе айналысы шектелген заттардың контрабандасы (250-баптың 3-бөлігі); қаруды, оқ-дәрілерді, жарылғыш заттарды және жарылғыш құрылғыларды заңсыз сатып алу, беру, өткізу, сақтау, тасымалдау және алып жұру (251-баптың 3-бөлігі); қаруды заңсыз жасау (252-баптың 3-бөлігі); қаруды, оқ-дәріні, жарылғыш заттар мен жару құрылғыларын ұrlау не қорқытып алу (255-баптың 2, 3 және 4-бөліктері); бұзакылық (257-баптың 3-бөлігі); есірткі заттарды немесе жүйкеге әсер ететін заттарды заңсыз дайындау, алу, сақтау, тасымалдау, жөнелту немесе сату (259-баптың 2, 3 және 4-бөліктері); есірткі заттарды немесе жүйкеге әсер ететін заттарды ұrlау не қорқытып алу (260-баптың 2 және 3-бөліктері); есірткі заттарды немесе жүйкеге әсер ететін заттарды тұтынуға көндіру (261-баптың 2 және 3-бөліктері); егуге тыйым салынған есірткі заттарын қамтитын өсімдіктерді заңсыз өсіру (262-баптың 2-бөлігі); улы заттардың, сондай-ақ есірткі құралдары мен психотроптық заттарды дайындау немесе қайта өңдеу үшін пайдаланылатын заттардың, аспаптардың немесе жабдықтардың заңсыз айналымы (263-баптың 2, 3 және 4-бөліктері); есірткі заттарды немесе жүйкеге әсер ететін заттарды тұтыну үшін притондар ұйымдастыру немесе ұстай (264-баптың 2-бөлігі); көлік құралдарын немесе қатынас жолдарын қасақана жарамсыз ету (299-баптың 3-бөлігі); қызмет өкілеттігін теріс пайдалану (307-баптың 3-бөлігі); билікті немесе қызметтік өкілеттікі асыра пайдалану (308-баптың 3-бөлігі); пара алу (311-баптың 2, 3 және 4-бөліктері); өкімет өкіліне қатысты қүш қолдану (321-баптың 2-бөлігі); сот төрелігін немесе алдын ала тергеуді жүзеге асыруши адамның өміріне қол сұғу (340-бап); сот төрелігін жүзеге асыруға немесе алдын ала тергеу жүргізуге байланысты қорқыту немесе қүш көрсету әрекеттері (341-баптың 4-бөлігі); көрінеу кінәсіз адамды қылмыстық жауаптылыққа тарту (344-баптың 2-бөлігі); көрінеу заңсыз ұстай, қамауға алу немесе қамауда ұстай (346-баптың 3-бөлігі); жауап беруге мәжбүр ету (347-баптың 2-бөлігі); көрінеу әділесіз сот үкімін, шешімін немесе өзгедей сот актісін шығару (350-баптың 2-бөлігі); көрінеу жалған сөз жеткізу (351-баптың 3-бөлігі); жалған жауап беруге немесе жауап беруден жалтаруға, жалған қорытынды беруге не қате аударуға сатып алу не мәжбүр ету (354-баптың 4-бөлігі); бас бостандығынан айыру орнынан, тұтқындаудан немесе қамаудан қашу (358-баптың 2-бөлігі); қылмыстық-атқару мекемесі әкімшілігінің талаптарына қасақана бағынбау (360-бап);

қоғамнан оқшаулауды қамтамасыз ететін мекемелердің қалыпты қызметінің тәртібін бұзу (361-бап); бұйрыққа бағынбау немесе оны өзгедей орындау (367-баптың 3 және 5-бөліктері); бастыққа қарсылық көрсету немесе оны қызметтік міндеттерін бұзуға мәжбүр ету (368-баптың 2 және 3-бөліктері); бастыққа қатысты күш қолдану іс-әрекеттері (369-баптың 2 және 3-бөліктері); бір-бірінің арасында бағыныштылық қатынастары болмаған кезде әскери қызметшілердің арасындағы өзара қарым-қатынастардың жарғылық ережелерін бұзу (370-баптың 3-бөлігі); бөлімді немесе қызмет орнын өз бетімен тастан кету (372-баптың 5 және 6-бөліктері); қашқындық (373-баптың 2 және 3-бөліктері); дene мүшесіне зақым келтіру жолымен немесе өзге тәсілмен әскери қызметтен жалтару (374-баптың 2 және 3-бөліктері); жауынгерлік кезекшілікті атқарудың ережелерін бұзу (375-баптың 2 және 3-бөліктері); қарауыл (вахта) қызметін атқарудың жарғылық ережелерін бұзу (377-баптың 2-бөлігі); билікті теріс пайдалану, биліктің асыра қолданылуы немесе әрекетсіздігі (380-баптың 2 және 3-бөліктері); құрып бара жатқан әскери кемені тастан кету (382-баптың 2-бөлігі); жауға соғыс жүргізу құралдарын беру немесе тастан кету (383-бап); тұтқынға өз еркімен берілу (384-бап); тонаушылық (385-бап); әскери сипаттағы құпия мәліметтерді жария ету немесе әскери сипаттағы құпия мәліметтері бар құжаттарды жоғалту (386-баптың 3-бөлігі); ұшу немесе оған дайындалу ережесін бұзу (392-бап);

кеме жүргізу ережесін бұзу (393-бап) үшін сотталған және қылмыстық жауапкершілікке тартылған адамдарға қолданылмайды.

Осы баптың 6), 7) тармақшалары осы Заңның 6-бабында аталған адамдарға қолданылмайды.

14-бап. Осы Заңның 10-бабының 2, 4 және 5-тармақшаларында аталған адамдарға қатысты рақымшылық жасауды қолдануға осы адамдардың женілдіктерге құқығы бар екендігін растайтын құжаттар негіз болып табылады.

15-бап. Осы Заңның 3-5, 8-баптарында көзделген жаза мерзімінің бөлігін өтеу рақымшылық жасау актісі күшіне енетін қунге есептелетін болып белгіленсін.

16-бап. Қылмыстар жиынтығы болған жағдайда, егер қылмыстардың біреуі осы Заңның қолданылу аясына жатпаса, рақымшылық жасалмайды.

17-бап. Егер осы Заң күшіне енетін қунге қосымша жаза орындалмаған болса, рақымшылық жасау қолданылатын адамдар негізгі жазадан да, қосымша жазадан да босатылады.

18-бап. Осы Заңның 8-бабына сәйкес, осы Заң күшіне енетін күнге жазаның өтелмеген бөлігі қысқартуға жатады.

19-бап. Заңмен белгіленген тәртіппен алынып тасталған немесе өтелген сottылығы бар, сондай-ақ олар үшін жауапкершілік заңмен жойылған қылмыстар үшін сottалған адамдарға рақымшылық жасалады.

20-бап. Осы Заңың 13-бабының 3-тармақшасының күші бұрын рақымшылық жасау тәртібімен не рақымшылық жасаудың негізінде соттылықты алғып тастауға немесе өтеуге қарамастан жазадан мерзімінен бұрын босатылған адамдарға қолданылады.

21-бап. Осы Заңың құші ол күшіне енгенге дейін қылмыс жасаған, Қазақстан Республикасының (Қазақ КСР-інің) соттары соттаған, сондай-ақ Қазақ КСР-і аумағында жасаған қылмыстары үшін бұрынғы КСР Одағының әскери трибуналдары соттаған адамдарға қолданылады.

22-бап. Осы Занды орындау:

1) сottалып, бас бостандығынан айыру орындарында отырғандарға қатысты - жазаны атқаратын органдар мен мекемелерге;

2) қылмыстары туралы істері мен материалдары өздерінің іс жүргізуіне жатқан адамдарға қатысты - анықтау мен алдын-ала тергеу органдарына;

3) м ы н а л а р ф а :

қылмыстары туралы істері мен материалдары соттардың іс жүргізуінде жатқан және осы Заң күшіне енгенге дейін қаралмаған, сондай-ақ қылмыстары туралы істері қаралған, бірақ үкімдері занды күшіне енбекен адамдарға;

Қазақстан Республикасы K970167_ Қылмыстық кодексінің 63-бабына (Қазақ ССР Қылмыстық кодексінің 40-бабына) сәйкес шартты түрде сотталғандарға қатысты және үкімдерінің орындалуы Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 72-бабында (Қазақ ССР Қылмыстық кодексінің 41-1-бабында) көзделген тәртіппен кейінге қалдырылған адамдарға (рақымшылық жасауды үкім шыгарған сот шешеді) қатысты;

негізгі жаза түрінде айыппұл тағайындалған, осы Заң күшіне енгенге дейін айыппұл өндіріп алынбаған (рақымшылық жасауды үкім шығарған сот шешеді) адамдарға;

4) м ы н а а д а м д а р ф а :

бас бостандығынан айыруға сottалған, оларға қатысты үкімдер занды күшіне енген, бірақ қамауға алынбаған сottалғандарға; қоғамдық жұмыстар, түзеу жұмыстары, белгілі бір лауазымды иелену немесе

белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан айыру түріндегі жазаны өтеп жүрген адамдарға қатысты - ішкі істер органдарына;

5) тәртіптік әскери бөлімдерде ұстауға сottaған әскери қызметшілерге қатысты - тәртіптік әскери бөлімдер командирлеріне жүктелсін.

23-бап. Осы Заңды қолдану уәкілетті органның (лауазымды адамның)

прокурор санкция берген қаулысы негізінде, сондай-ақ сот қаулысы негізінде жүргізіледі.

Соттар осы Заңды қолданған кезде прокурордың қатысуы міндетті.

Еңбекпен түзеу мекемесі бастығының немесе тәртіптік әскери бөлімі мен гауптвахта командирінің қаулысына:

- 1) көтермелегулар мен жазалаулар туралы анықтама;
- 2) сottaған адамның жеке іci;
- 3) рақымшылық жасауды қолдану туралы мәселені шешуге қажетті басқа да құжаттар қоса тіркеледі.

Жазаны өтеу уәкілетті органның (лауазымды адамның) қаулысына прокурор санкция берген не сottын рақымшылық жасау актісін қолдану туралы қаулысы заңды күшіне енген күннен бастап тоқталады.

24-бап. Егер айыпталушы немесе сottалушы рақымшылық жасауға қарсы болса, ол қолданылмайды.

25-бап. 21-бапта аталған органдар осы Заңның орындалуын ол қолданыска енгізілген күннен бастап алты ай ішінде қамтамасыз етсін.

Рақымшылықты қолдану туралы мәселе осы Заң күшіне енген күннен бастап алты ай мерзім өткеннен кейін туындаған жағдайда, ол осы Заңның 21 және 25-баптарында көзделген тәртіппен орындалады.

26-бап. Қазақстан Республикасының сottары сottaған, бірақ жазасын оның шегінен тыс жерлерде өтеп жүрген адамдарға рақымшылық жасауды қолдану туралы мәселені Қазақстан Республикасының сottары Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шарттар негізінде, сот үкімін орындау өз аумағында жүзеге асырылып жатқан мемлекеттің құзыретті органының ұсынуы бойынша шешеді.

27-бап. Қазақстан Республикасының Үкіметі, облыстар, Астана және Алматы
қалаларының

екімдері:

1) рақымшылық жасау бойынша жазадан босатылған және туған-туыстары

мен жақын-жұықтары жоқ мүгедектер мен қарт адамдарды арнаулы
интернат-үйлерге орналастыру;

2) босатылған кәмелетке толмағандарды ата-аналарының, қорғаншы және
қамқоршы органдардың қадағалауына беруге не қажет болған жағдайда оларды
балалар үйлеріне, мектеп-интернаттарға немесе өзге де оқу орындарына
жіберу;

3) бас бостандығынан айыру орындарынан босатылған туберкулезбел
ауыратындардың емделуін жалғастыруына бақылау жасауды қамтамасыз ету
жөнінде шаралар қолдансын.

28-бап. Осы Заң жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының
Президенті

Мамандар:

Багарова Ж.А.,

Қасымбеков Б.А.